

en leeruit-
is en dat
st, die een
ichten met

orden deze
e leer om-
Jager van
heeft ge-
ekening te

de Jager
ambt van

en open —
ar ook wij
n principe

heb U in
at als een
en herinne-
n broeder-
van Hem,
ntving van
eëne-ambt
stooten. Gij
i. Gij kunt
noeder noe-
gelegd en
artoe roep
e met den
daartoe te

i welgeval-
somen.

VEENHOF.

LEVEN

stes. Niets,
r genade".
eren. Neen,
st in orde.

gesteld,
ode, dat ze
atiek".

ogmatiek"
atuur-belij-

rd?

beveelt) de
ren) te er-
est onover-
it de Geest
n (immers
Hij het dan
e zaligheid.
iding. Dus

beveelt) te
ezien velen
le zaligheid

naar vlieger
tegen haar,
dat ze dus
er te schrij-
drukt. Ken-
potten. Dat
toch danig
iet maleisch
g in onver-
tullin ook al

lof.
ing van het
zien was.
stelden tot
ijke streken
terrein heu-
aan werke-
kans boden
ieten. Maar
ur was het
astapt ging
n.
n vroeg of
ende.
een carrier-
er?"
inden kan?"

eel eind over

En zoo liet men in den grond der zaak den Heere bevelen: „Geloof het feit (want erkennen is altijd het aanvaarden van iets als een feit) dat Ik alle kinderen zalig maak. En geloof het niet, want het is niet waar”

Wat is dit?

Wartaal. Deze „belijdenis” is een caricatuur-belijdenis. Daar is dan de formule-regen van de laatste jaren op uitgelopen. Op haarlijken onzin. En de synode zei, dat dit in overeenstemming was met de Vervangingsformule. Sprak ze de waarheid, dan heeft ze over haar eigen bindende formule het vonnis geveld.

HET DWANG-SYSTEEM.

En wat is nu het ergste?

Dat een synode dwaalt?

Dat ze de wonderlijkste capriolen maakt en springt van den hak op den tak (maar dan steeds op den zelfden boom, al wordt af en toe de schijn gewekt, dat het een heel andere boom is)?

Dat ze gekomen is tot uitspraken, die van Schrift en Belijdenis afwijken?

Dat ze niet open en eerlijk spreekt en handelt?

Dat ze in den een met de uiterste gestrengheid straft, wat ze in den ander toelaat?

Dat ze met de nauwlettendste zorg bewaakt en handhaaft haar eigen prestige?

Dat haar handelen een model geworden is van kerkpolitiek en diplomatie?

Dat ze door haar drijven de kerken uiteengeslagen heeft en van geen terugkeer op het sinds jaren ingeslagen onheils-pad wil weten?

Inderdaad, dat is heel erg.

Met schrik ziet men aan, wat er van de kerken onder het synodale wan-bestuur geworden is.

Maar dit is toch nog het ergste niet. Het ergste is, dat achter dit alles werkt een systeem. Een dwang-systeem. Dat de kerken rechteloos en machteloos maakt. Dat ze zonder pardon tot slaaf maakt van hetgeen de synode belooft te ordineren.

Stel eens, dat de heele formule-rommel vandaag werd opgeruimd en we niets overhielden dan de Drie Formulieren, waren we er dan?

Allerminst.

Want dan waren we feitelijk nog niets gevorderd.

Dan bleef het synodale machts-apparaat, dat morgen aan den dag een nieuwe leer-uitspraak kon doen en met „bindend gezag” opleggen.

Dan bleef de afhankelijkheid van de hoge kerkelijke Overheid.

De kerkeraad, die onder Christus, naar Zijn opdracht, de oorspronkelijke, volledige, duurzame macht heeft?

En een synode met afgeleide, beperkte en tijdelijke macht? Neen, zegt de synode. Ik sta boven de kerkeraden. Ik sta boven de classes. Ik sta boven de particuliere synoden. Ik ben de hoogste vergadering in de kerk. Ik heb een eigen, van Christus rechtstreeks ontvangen opper-bevoegdheid, waaraan allen zich hebben te onderwerpen.

Zijn we vergeten, dat de synode geïschit heeft en nog eischt (want van terugnemen is nooit sprake geweest) volledige onderwerping aan al haar besluiten?

P. D.

*: Knabbel-politiek

Met verlof van ds H. Veltman publiceeren we hier een brief, dien hij ontving van de synodocratische gemeenschap van 's-Hertogenbosch. Men herinnert zich, dat ds H. Veltman destijds predikant van Den Bosch was; en dat diegenen, die daarna zich van de Veltman en zijn kerk hebben afgescheiden die schorsing bleven uitroepen als vanwege Christus en conform zijn wetten en beloften geschied.

„Gaaf u maar even mee, dan rijdt ik U er heen in de carrier”.

En zoo reed mij naar de plaats van bestemming het lid van de kerk, E. Noordzij genaamd, zonder dat hij wist dat ik z'n dominee was en zonder dat ik wist dat hij een van mijn te bezoeken schapen was. Temeer viel daarom op de groote hulpvaardigheid waarmee hij een burger, dien hij totaal niet kende, naar de plaats van zijn bestemming bracht. Zoo stond Noordzij ook bij zijn kameraden bekend: als een trouwe kameraad, die rustig zijn soldatenplicht deed. Die rust, die hem ook in de gevaarlijkste situaties bij bleef, bleek me dien middag voort te komen uit zijn eenvoudig geloofsvertrouwen, dat hij in de hand van zijn hemelschen Vader was. Hij keek wel wat verbaasd, toen hij me dien middag weer voor zich zag, en ik me voorstelde als domine v. d. Stoel. Hij had onwetend hulp geboden aan den engel der gemeente van Batavia. Hij wilde me dien nacht ook mee hebben in zijn carrier, want ergens op een suikerfabriek buiten de stad lag een vriend van hem, die ook erg naar de komst van een gereformeerden domine had verlangd. Het was zijn vriend de Graaf. En Noordzij moest dien nacht patrouille rijden naar die suikerfabriek. Maar enkele officieren raadden het me af. Het risico was te groot, veel mijnegevaar. Toch zou ik meegegaan zijn als niet mijn terugkeer naar Soerabaja op den volgenden dag in gevaar zou zijn gekomen en daarmee het heele programma voor de volgende dagen in de war zou zijn geschoten. Er was nl. geen garantie, dat, ook als er geen ongelukken gebeurden, de patrouille den volgenden

Sedert evenwel de Haagsche synode de generaliseerings-tactiek van 1944 (schorsen met de brandspuit) hebben vervangen door de individualiseeringspolitiek van 1950 (kijken, wie je stuk voor stuk kunt bewegen tot scheur-making tegenover de kerken die gebleven zijn wat ze waren), zijn er blijkbaar op korten termijn maatregelen genomen om te kijken, wie men isoleeren kan van zijn broeders; de leer van de pluriformiteit van de kerk verhindert niet de poging om de pogingen tot verkrijging van uniformiteit op bedenkelijke wijze toch door te zetten. Daarom zal onze lezers volgende brief plus „verklaring” (nummer-zóó-en-zóóveel) interesseeren. De brief eerst:

Gereformeerde Kerk, van 's Hertogenbosch.

's Hertogenbosch.

Jan Heinstraat 12.

's Hertogenbosch, 9 Maart '50.

Weleerwaarde Heer en Broeder,

De Raad van de Gereformeerde Kerk te 's Hertogenbosch doet U hierbij toekomen de verklaring, die de Kerkeraden van 's Hertogenbosch en Tilburg in gezamenlijke vergadering bijeen te Tilburg op 27 Februari 1950, hebben opgesteld.

Verder deelen wij U mede, dat op deze vergadering benoemd is een commissie, die tot taak heeft aan de hand van de officiële stukken en publicaties, de gronden van de schorsing van Ds H. Veltman na te gaan, daarover rapport uit te brengen en een eventuele uitspraak dienaangaande voor te bereiden.

Namens den Raad van de Gereformeerde Kerk van 's Hertogenbosch, enz. praeses, scriba.

Aan den Weleerwaarden Heer Ds H. Veltman, te Zeist.

En daarna de „verklaring”:

Gereformeerde Kerk, van 's Hertogenbosch.

's Hertogenbosch.

Jan Heinstraat 12.

's Hertogenbosch, 9 Maart '50.

VERKLARING.

De Raad der Gereformeerde Kerk van 's Hertogenbosch en de Raad der Gereformeerde Kerk te Tilburg, in gezamenlijke vergadering bijeen te Tilburg op 27 Februari 1950,

1. gelet op het verzoek van de Generale Synode van 's-Gravenhage 1949 aan de betrokken mindere vergaderingen te willen nagaan „of door haar wellicht schorsingen zijn toegepast op gronden, die met de besluiten der Generale Synoden niet in overeenstemming zijn te achten en, indien zulks het geval mocht blijken, het noodige te willen doen tot redres” (Acta Art. 630), hetgeen zij reeds een en andermaal hebben ondernomen;

2. overwegende, a. dat de gronden voor de schorsing van Ds H. Veltman, destijds predikant van de Geref. Kerk van 's-Hertogenbosch zijn geweest:

1. het leeren van valsche leer en

2. het bedrijven van openbare scheurmaking;

b. dat de formuleering van den eersten schorsingsgrond aanleiding geven kan tot misverstaan van het bedoelen der kerkeraden gelijk zij dan ook metterdaad heeft gedaan;

3. verklaren, dat zij met de uitdrukking „het leeren van valsche leer” niet anders hebben willen uitspreken dan dat Ds H. Veltman naar hun meening, afwijkt van de belijdenis der Gereformeerde Kerken inzake het genadeverbond; en

4. besluiten, deze verklaring ter kennis te brengen van Ds H. Veltman en de Gereformeerde Kerk (onderh. Art. 31 K.O.) van 's-Hertogenbosch en te publiceeren in het Kerkblad, Offic. orgaan van de Geref. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.

Namens den Raad der Gereformeerde Kerk van 's-Hertogenbosch, mede namens den Raad der Gereformeerde Kerk van Tilburg, enz. Praeses, scriba.

Aan den Weleerwaarden Heer Ds H. Veltman te Zeist.

Eenige opmerkingen veroorlooven we ons hierbij:

1) Wat zijn die synodes ginds op DIT punt toch mak. In 1944 waren haar deputaten als de kippen erbij om waar het maar mogelijk was, te zorgen, dat synode-

besluiten werden gehandhaafd. En wie ook maar even op dit punt „afweek”. — d.w.z. zich aan de K.O. hield — werd gedreigd met „maatregelen”. Bovendien werd de canon vastgesteld, dat zodra een synode iets besloten had, daarmee en daarin alle kerken dit besloten hadden. En nog pas hebben ze blijkens canon nummer zóó-en-zóóveel ineens uitgevonden, dat er geen ratificatierecht is. Dát beteekent evenwel volgens deze synodocratische redeneering: indien er ergens schorsingen zijn „toegepast” (lees: geschied) op gronden die met de besluiten der generale synoden niet in overeenstemming zijn, dan moet men juist deze vergaderingen geen briefjes laten schrijven, maar haar duchtig afstraffen, de besluiten nietig te verklaren, deputatencommando's (naar den 1944-stijl) erop af te sturen en desnoods à la Bergschenhoek buiten het verband te plaatsen, of à la Zeeuwisch Vlaanderen te verklaren, dat er geen geestelijke gemeenschap met hen meer bestaat. Dat men nu zegt: „wellicht is 't hier en daar misgegaan”, is al te mak, d.w.z. één van de pogingen, om ons van elkaar los te maken.

2) Dat men thans een officiële uitspraak van 1944 gaat „interpreteeren” naar de bedoeling („niet anders hebben willen uitspreken”) is uiteraard streng te wraken. Van de bedoelingen van de voorstemmers weet men niets af; niet eens op het oogenblik waarop men stemt, en heelmaal niet na 6 jaar. Waar moet het heen, als men vonnissen achteraf (om den „rechter” buiten schot te houden) gaat interpreteeren naar de bedoeling, en niet naar den letterlijken tekst? In een redactie (van zulk een vonnis of besluit) verenigen zich tenslotte de voorstemmers, elk met zijn eigen (al of niet gehonoreerde) bedoeling.

3) Overigens: wat beteekent die nieuwe redactie? Niets. Wie van de belijdenis der Gereformeerde Kerken (d.w.z. de drie formulieren) en van de belijdenis der synodocratische kerken (3 formulieren plus eenige nieuwe bindende formules) afwijkt, die leert op het standpunt van de schorsers een „valsche leer”. Want op dit standpunt is de belijdenis de „ware leer”.

4) Het is dus insooverre weer een aanwinst in onze kennis van de huidige kerkgeschiedenis, dat hier beweerd wordt: ds H. Veltman wijkt af van de belijdenis, en dus van de ware leer. Wij vinden dat onzin, maar zijn alleen maar blij, dat de schorsers weer eens zeiden: valsche leer. Dat hebben ze zoo gezegd in '44, en nu zeggen ze in 1950: wel, we hebben 't zoo ook bedoeld. Wel bedankt voor een vleugje duidelijkheid. Dat stuk is een zooveelste handhaving van de valsche leer der synodocratie.

5) Blijkbaar behoort het tot de afgesproken tactiek allerlei predikanten particulier te gaan aanspreken. Ook bij anderen zijn pogingen ondernomen. Nieuwe bewijzen dus voor het pogen, om te verdeelen en te heerschen, en om bepaalde geschorsten te isoleeren van hun ambtgenooten. Wij mogen verwachten, dat zij, bij wie zulke pogingen worden aangewend, zich niet achter den rug der betrokkenen zullen laten losmaken van hun kerkgenooten.

K. S.

BOEKBESPREKING

De almanak 1950 van F.Q.I.

Zoo juist is verschenen de 56e jaargang van den Almanak van het Studentencorps, dat zich niet alleen noemt „Fides Quærit Intellectum”, maar het, ook volgens uitspraak van den Nederlandschen rechter, (nog steeds) is.

Deze aankondiging-zonder-meer zal velen van de lezers wellicht weinig zeggen. Een studentenaangelegenheid! En daarmee wordt de zaak beschouwd als afgedaan.

Onze lezers evenwel, zullen, naar we vertrouwen, bedenken, dat de hand aan en de liefde voor de School der kerken uit tal van dingen kan blijken, maar onder meer toch zeker hieruit, dat men belangstelling heeft en toont voor de studenten, hun leven en hun werk.

Zeker, men kan de School moeilijk denken zonder studs, en in zóóverre is elke uiting van belangstellende liefde en liefdevolle belangstelling voor de School er tevens een voor haar discipuli.

De ervaring leert echter, dat velen bij het woord „studentenleven” louter denken aan: een mooi gebouw, een imposante rij van niet minder imposante professoren, een

in het vergaderen van de kerk van ons vraagt. Toch, waar kun je nu eigenlijk beter over praten? Gaat het juist in de kerkvraag niet om het zuiver bewaren van dat evangelie, dat een kracht Gods tot zaligheid is voor ieder die geloofd? Ook dat had Noordzij goed begrepen, en daarom las hij samen met enkele andere broeders 's Zondags een preek. Hij wist, dat het ging om den vasten grond van ons vrouwen in leven en in sterven, en bagatelliseerde daarom juist in het frontgebied de kerkvraag niet. En zoo waren er te Kediri meer, gelukkig, en ook elders.

's Avonds heb ik gesproken over Psalm 130. Over de vergeving der zonden als het groote licht, dat blijft schijnen in den nacht van Gods oordeelen die over ons komt, die ook Indië in duisternis hult. Over de vergeving, die ons doet verwachten den God der verlossing. Die komt naar Zijn vaste belofte om ons op te doen dagen het heil ons toegezegd. Over de vergeving der zonden als het centrale, wat de mensch noodig heeft; over de vergeving, die in Christus geschonken is, weshalve niemand dagernaad ziet, die aan Hem voorbijloopt.

Sommigen waren door dit woord vertroost. Anderen vonden het veel te zwaar op de hand. Die konden blijkbaar het licht van Psalm 130 over die dertig graven rondom het kerkgebouwtje niet aan hun oogen velen.....

J. P. v. d. STOEL Jr.